

Beheerplan Bloementuin van Darwin 2018-2019

Datum: 21 maart 2018

Voorwoord

2018 wordt het eerste complete tuinjaar voor de Vereniging Vrienden van Park Darwin als beheerders van de Bloementuin aan het Darwinplantsoen in Amsterdam Oost. Tot nu toe hebben we in de tuin met vrijwilligers werkzaamheden uitgevoerd aan de hand van activiteitenplannen per seizoen. Bij de start van ons eerste echte tuinjaar willen wij, het bestuur van de Vereniging Vrienden van Park Darwin, beschrijven en communiceren hoe we met ons werk de beplanting in de tuin gaan ontwikkelen. Daarom dit beheerplan voor een periode van twee jaar, gericht aan de vrijwilligers en leden van onze vereniging en aan vertegenwoordigers van de Gemeente Amsterdam.

Stand van zaken

We starten deze periode met de tuin zoals die in mei 2017 aan ons is overgedragen door tuinman Jan Steenmeijer en de Afdeling Groen van de Gemeente. We hebben het afgelopen jaar amper veranderingen aangebracht in de borders. Dat was in onze 'inwerkperiode' ook een heel goede ervaring, om alles eerst eens rustig te bekijken. Enkele planten die moeite hadden met hun schaduwplek hebben we naar een zonniger plek verplaatst. Daar hebben we het bij gelaten. Uiteraard zijn we met enthousiasme aan het werk geweest om de borders zo mooi mogelijk te presenteren. Er is afgelopen herfst een composthoop gemaakt en dit voorjaar zijn insectenhôtels en vogelhuisjes opgehangen om de biodiversiteit te verhogen.

Een tuin blijft echter nooit hetzelfde. In de natuur staat niets stil, alles is altijd in ontwikkeling. Dat betekent dat we met ons tuinwerk ook onvermijdelijk aan tuinvormgeving doen, de ene plant overgroeit zijn burens, de andere plant valt uit door de vorst. Dat maakt verplaatsen, aanplanten en weghalen van planten noodzakelijk, om een mooie border ook mooi te houden. We waren ons er al snel van bewust dat we daarbij een leidraad nodig hebben. Daarom hebben we afgelopen zomer vijf 4^e jaars studenten van Hogeschool van Hall Larenstein gevraagd ons te helpen met het schetsen van een toekomstbeeld voor onze bloementuin. Op 9 oktober 2017 hebben zij drie toekomstscenario's gepresenteerd aan vrijwilligers, leden en bestuur van onze vereniging en aan vertegenwoordigers van de Gemeente. De aanwezigen hebben uiteindelijk gekozen voor het scenario waarbij de tuin gezien wordt als een historische tuin uit de wederopbouwperiode. Deze willen we graag als zodanig behouden, maar dan met een eigentijdse draai. Resultaat van het project is een uitgebreid rapport over de tuin en een ontwerp voor de tuin, geïnspireerd op het oorspronkelijke beplantingsplan van Henny Hofman-Kuper uit 1963.

Ontwikkeling van de Bloementuin

Borders

Ons streefbeeld voor de tuin baseren we op een mix van de kracht van de huidige borders en de essentie van het nieuwe ontwerp. Kenmerkend voor het oorspronkelijke ontwerp was het gebruik van themaplanten, bijvoorbeeld Lupine, per border. Dit is in het nieuwe ontwerp, met gebruikmaking van het assortiment van nu, weer bepalend gemaakt. De twee asterborders in de tuin vormen een mooi voorbeeld van zo'n themabeplanting die de tijd heeft doorstaan. In de rest van de tuin willen we geleidelijk de themaplanten terugbrengen. Bij de ingang zal dus de Phlox terugkomen in de beplanting, waarbij we de aanwezige planten die het goed doen zullen behouden. Dat betekent dat we, waar planten vervangen moeten worden, gaan kijken hoe we de themaplanten uit het ontwerp

zo goed mogelijk kunnen toe- en inpassen. Zo veranderen we gericht en op duurzame wijze naar een beeld, dat geworteld is in de historie van de tuin.

Een andere ontwikkeling die we de komende twee jaar willen realiseren, is de toepassing van meer voorjaarsbloeiërs. Nu begint de bloei in de tuin pas serieus rond eind mei. Omdat we ernaar streven de tuin zo lang mogelijk open te stellen, is het logisch dat we ook het bloeiseizoen willen verlengen. Bovendien is bloei in het voorjaar heel belangrijk voor insecten. We starten deze herfst met twee bollenplantdagen waaraan alle leden en vrijwilligers kunnen deelnemen. Vroegbloeiende vasteplanten krijgen ook een plek.

Taxushaag

In de herfst van 2016 is de binnenhaag fors ingekort. Om meer transparantie in het tuinbeeld te creëren en beter overzicht te kunnen houden over wat er in de tuin gebeurt. De hoogte en mate van transparantie van die haag is een dankbaar onderwerp voor discussie. De studenten hebben ons ook geadviseerd over het beheer van de haag in de toekomst. Hun advies volgen wij graag op vanwege de voordelen die de vele invalshoeken ervan bieden. De buitenhaag blijft op de huidige hoogte, de binnenhaag wordt naar het meest centrale deel stapsgewijs lager, tot minimaal circa 1,20 meter. Zo blijft de tuin besloten met een prettig microklimaat, behouden we de structuur en zie je alle bloemen van het moment ook als eenheid. Onvermijdelijk bij elke keuze is dat je ook iets niet hebt. In dit geval de rustige donkergroene achtergrond bij elke border. Maar dat zicht blijft weer wel behouden aan de randen van de tuin.

Entree

Op de aantrekkingskracht van de entree van de tuin is op de inspraakavond uitvoerig ingegaan. Nu ligt de tuin als een verborgen parel achter de haag, meer uitstraling naar de omgeving zou mooi zijn was de gemeenschappelijke conclusie. Het idee van de studenten om de strook tussen de haag en het Darwinplantsoen in te zaaien met wilde bloemen volgen we echter niet. Omdat we op die plek graag het hele jaar rond aantrekkelijke beplanting willen. Als alternatief doen we de Gemeente een voorstel voor aanvulling van de huidige beplanting met bloeiende heesters, vasteplanten voor halfschaduw gecombineerd met varens. Planten die goed zijn voor insecten en vogels hebben daarbij de voorkeur. Dit gedeelte hoort niet tot het afgesproken werkgebied van de Vereniging, maar wordt beheerd door de Gemeente. Beheer van het park en de strook tussen de ingang van de tuin en de Maxwellstraat zijn ook het domein van de Gemeente. Als Vereniging zullen we waar mogelijk adviseren met als doel het park zo mooi en ecologisch belangrijk mogelijk te maken.

Tenslotte

We willen onze leden uitnodigen constructief mee te denken over alle aspecten van de tuin. Jullie inbreng is van harte welkom. We proberen wat we doen of van plan zijn zo goed mogelijk te delen. Via de nieuwsbrieven, op de website, tijdens jaarvergadering en in persoonlijke ontmoetingen in de tuin bij evenementen en tijdens het gezamenlijke tuinwerk. We werken hard aan de tuin en het lukt behoorlijk om onze activiteitenplannen ook uit te voeren. Maar meer vrijwilligers kunnen we zeker nog gebruiken met het oog op continuïteit en een evenwichtige verdeling van het tuinwerk over de weken, de seizoenen en het jaar. Behalve een mooie tuin voor iedereen levert het ook veel genot en werkplezier op. Dus zegt het voort!

Namens het bestuur, Maartje der Kinderen (tuincoördinator).

Doelstellingen voor de tuin op een rij:

- Geleidelijk terugbrengen van de themaplanten per border, Phlox, Iris, Astilbe, Baptisia, Aster
- Behouden van de hoofdzaak van de huidige borders
- Voorjaarsbloeiers toevoegen aan de borders a.d.h.v. te ontwerpen plan
- Hagen knippen in de richting van de gewenste hoogte, 1,20 m, 1,50m en 2,00m
- Advies beplanting Darwinplantsoen uitbrengen: aanvulling bestaande beplanting met bloeiende planten, varens en enkele struiken